

Nr. 2
2022

DE UITKIJK

Harfsen - Kring van Dorth

3 Een tientje per
maand aan
energiekosten

4/5 Warm welkom
voor
vluchtelingen

9 Dorpsplan in
de steigers

12 Harfsense
boert goed in
Duitsland

De Uitkijk is een uitgave van:

Voorwoord

Het doel van De Uitkijk is verbinden. In deze uitgave twee mooie voorbeelden. Voor het eerst woont er in Harfsen, sinds twee maanden, een gezin dat het oorlogsgeweld in Syrië is ontvlucht. De man, vrouw en vier kinderen spreken alleen Arabisch en kunnen helaas moeilijk met buurtgenoten communiceren. Het gezin is hier veilig, maar leeft zodoende nog behoorlijk geïsoleerd. Voor het volgen van hun inburgeringscursus en het doen van noodzakelijke aankopen is de beperkte OV-verbinding een obstakel.

Ook hebben Oekraïense vluchtelingen onderdak gevonden in het dorp. Zij spreken vaak wel Engels. Allemaal hebben ze alles moeten achterlaten en

Vernemstig

Zijn mensen tot op zekere hoogte voorgeprogrammeerd? Dat vraag ik me weleens af als ik naar mijn dochter kijk. Ze is net twee, maar weet al dingen die ik haar - voor zover ik weet - nog helemaal niet heb geleerd.

Tijdens ons wekelijkse boodschappenrondje wijst ze dikwijls de meest obscure producten aan en noemt die bij naam. 'Aubergine', klonk het laatst vloeiend, toen we langs de groenteafdeling van de Lidl raasden en ze met haar priemende vingertje naar de imposante vrucht wees. Dit terwijl ze zich verlekterde aan een warm croissantje, waarvan ze weet dat het elke week op haar ligt te wachten als smakelijk zoethoudertje. Slinkse uitwijkpogingen om de broodafdeling te omzeilen, worden daarbij feilloos doorzien. Ook kan ze al tot veertien tellen. Hoe dan... vraag ik me af. Volgens het consultatiebureau hebben we een uitzonderlijk pienter kind. Mijn moeder noemt haar 'vernemstig' - het fraaiste dialectwoord dat ik ken. Maar ik denk dat het ook een positief neveneffect is van de coronacrisis.

Hoewel we als ouders de tragiek ervoeren van 'raamvisite' in plaats van 'kraamvisite', heb ik als thuiswerkende vader nog geen dag gemist van haar pijlsnelle ontwikkeling. Zonder valse bescheidenheid denk ik dat al die tijd, aandacht en liefde zijn vruchten (aubergines) afwerpt.

De ellendige coronacrisis heeft dus ook zonnige zijdes, wil ik maar zeggen...

Zo ook de waardering voor herwonnen vrijheid, nu de tijd vol ontberingen goed en wel achter ons ligt. Een soort van lentekriebels in het kwadraat, waarbij een biertje in het voorjaarszonnetje op het terras nóg beter smaakt. 'Proost', zegt mijn dochter, terwijl ze haar melkbeker heft.

Roy Heethaar

een moeizame reis westwaarts gemaakt. Hun echtgenoten, familie en vrienden wonen veelal nog in door bombardementen geteisterde steden of dorpen, over wie ze zich grote zorgen maken. En 's nachts herbeleven ze de angstige momenten, die ze hebben meegemaakt.

Gelukkig zijn er veel sympathieke vrijwilligers, die deze mensen helpen met o.a. vervoer en/of een financiële bijdrage. Ook maken ze hen wegwijs in de voor hen volstrekt vreemde omgeving. Echt naoberschap 2.0!

Namens de vijf participanten Ellis Frans-Kapma
secretaris@plaatselijkbelangharfsen.nl

OPROEP:

Windmolens? Bepaal mee waar ze wel of niet komen!

Iedereen weet inmiddels wel, dat als we niet iets doen, de aarde zoveel opwarmt, dat de zeespiegel schrikbarend stijgt en hevige stormen, langdurige regenval en verzengende droogteperiodes voor enorme problemen gaan zorgen. Vandaar dat Nederland in 2050 energieneutraal wil zijn.

Energieneutraal in 2030?

Natuurlijk zullen ook Harfsen en Kring van Dorth daaraan bijdragen en als het even kan het doel nog wat scherper stellen. Zou 2030 of 2035 hier haalbaar zijn? Om het voor iedereen behapbaar te houden, qua kosten en inspanningen, kunnen duurzaamheidsmaatregelen het beste in kleine stappen worden genomen. Allereerst: hoe kan er bezuinigd worden op het energieverbruik?

Energiewerkgroep

Plaatselijk Belang heeft een energiewerkgroep in het leven geroepen waar enkele zeer (ervarings) deskundigen zitting in hebben. De commissie zoekt echter versterking: vrouwen (praktisch ingesteld) en jongeren (het is jullie toekomst) die mee willen praten over hoe die stappen het beste kunnen worden gezet zijn meer dan welkom! Meld je aan via secretaris@plaatselijkbelangharfsen.nl.

Zelf de regie houden!

Belangrijk punt is: als we een afwachtende houding aannemen zal de overheid maatregelen opleggen. Om de regie meer in eigen hand te houden en als dorpsgemeenschap mede te bepalen wat er moet gebeuren en waar, en vooral ook wat we absoluut NIET willen, zullen we samen tot eigen initiatieven moeten komen. Bijna niemand wil een enorme windmolen in z'n achtertuin of uitzicht op een groot zonnepark, dus moeten we zien te voorkomen dat de onontkoombare energietransitie hier door de provincie en de gemeente worden bepaald!

Hoe duurzaam zijn Indi en Jorick Ehrenhard?

Sinds november 2016 wonen Indi en Jorick Ehrenhard in een door hen zelf gebouwd huis aan de Harfsensesteeg, dat in 2018 is uitgeroepen tot duurzaamste huis van Nederland. Jorick: "Milieuwinst begint bij isolatie en kieren dichten. Dat kun je ook in bestaande woningen realiseren."

Hun nieuwbouwhuis is gasloos en heeft 24 zonnepanelen, die de lucht-waterwarmtepomp van energie voorzien. Alleen op de begane grond is vloerverwarming, die de temperatuur in alle vertrekken constant op 21 graden houdt en alleen in de wintermaanden verwarmt. En het tocht nergens. "Als we ergens op bezoek gaan hebben we het vaak koud," lacht Indi.

Zij is geboren en getogen in Eefde en Jorick is opgegroeid in Kring van Dorth. Ze hebben twee dochters, Ninthe van 2 en Puck van 4. Indi werkt als teamleider audiovisuele redactie voor vakblad De Boerderij en Jorick is eigenaar van Hardijk Bouw in Bathmen.

Houtskeletbouw

Allebei vonden ze het belangrijk om duurzaam te bouwen. "Wij zijn milieubewust, maar geen freaks. We wilden ons hier prettig voelen en zijn gegaan voor comfort, een hoog afwerkingsniveau, betaalbaarheid en hebben gekeken wat praktisch is", zegt Indi. "Jorick heeft uitgeplozen welke materialen geschikt zijn. We kozen voor houtskeletbouw met een isolatie van gerecycled krantenpapier."

Jorick: "We beschikken niet over een enorm budget, maar in de jas van het huis, dus de buitenkant, hebben we flink geïnvesteerd. Die wilden we optimaal isoleren om zo weinig mogelijk warmte te verliezen en daarmee in de toekomst geld besparen. Zo zijn de ramen van driedubbel glas. Verder hebben we ons vastgebeten in hoe je kieren afdicht.

Belangrijk was ook de positiebepaling: hoe moet het huis ten opzichte van de zon staan? Bewust hebben wij de vertrekken met techniek, zoals de keuken en de badkamer, die vanzelf al warmte afgeven, aan de koude kant van het huis gepland en dicht bij elkaar. Via een warmtewisselaar wordt de aangezogen verse lucht van buiten al een beetje voorverwarmd door de lucht die naar buiten wordt afgevoerd. De brede overstekken van het huis houden de warme zomerzon buiten, terwijl de zon in de winter, als die laag staat, wel naar binnen schijnt en ons huis juist verwarmt."

Indi en Jorick Ehrenhard.

Slim

Door alle slimme toepassingen betalen ze hun energieleverancier slechts 10 euro per maand aan vaste lasten en krijgen ze aan het eind van het jaar honderden euro's terug door de stroom die ze aan het net leveren. "We wekken meer stroom op dan we nodig hebben", zegt Indi. "In het begin was het even wennen omdat we geen rioolaansluiting hebben, maar een IBA, dat ons afvalwater zuivert voor het in de grond verdwijnt. Daardoor kunnen we alleen ecologische, dus afbreekbare producten, van wc-papier tot schoonmaakmiddelen, gebruiken."

"Wij zijn milieubewust, maar geen freaks"

Tips

"Wat de gemakkelijkste manieren zijn om energie te besparen in bestaande woningen? Kies bij de aanschaf apparatuur met een A++ label, ontdooi regelmatig je vrieskast op aangevoren ijs, gebruik ledlampen in plaats van halogeen en zorg voor rubberen strips om kieren te dichten bij ramen en deuren."

“We hebben gewoon ons hart opengezet”

Ingrid en André Hoentjen hebben twee Oekraïense moeders met elk een 4-jarig kind gastvrij in hun huis aan de Gentiaan opgenomen en zijn daarmee de eersten in Harfsen. Na een uitputtende reis van tien dagen – weg van de bombardementen en raketbeschietingen – was er een emotionele ontmoeting op het station van Hengelo. Ingrid: “Vanaf dag één voelden ze als familie; ze kunnen zo lang blijven als ze willen.”

Ingrid en André Hoentjen met hun Oekraïense ‘familie’.

Inna met zoontje Nikita en Darina met dochtertje Alissa voelen zich heel welkom bij Ingrid en André. “Zij zorgen voor alles wat we nodig hebben”, zeggen ze en steken vervolgens een lofzang af over hun gastgezin. Samen wordt er veel gelachen, gepraat, maar ook gehuild als er slecht nieuws van het oorlogsfront komt. En de zorgen spatten van hun gezicht wanneer de vrouwen met hun echtgenoten in Oekraïne contact hebben.

2x Pasen

De kerk leeft sterk mee en helpt waar dat maar kan. “De dominee stond hier al snel op de stoep”, vertelt Ingrid.

“Ook andere lieve mensen zetten zich in en zorgen bijvoorbeeld voor vervoer naar een arts of stoppen anoniem een gift in onze brievenbus. En de Spar bezorgde een welkomstpakket. Daar zijn we heel dankbaar voor. Darina en Inna konden maar weinig meenemen, dus moest er van alles worden aangeschaft en de gemeente heeft nog steeds geen leefgeld uitgekeerd...”

Ze hebben twee keer Pasen gevierd, op z'n Nederlands en een week later op z'n Oekraïens. “Met ons allen zijn we naar het Paasontbijt in de kerk geweest, Nikita op mijn schoot en Alissa op de schouders van André. De dienst werd afgesloten met beelden van een bijzonder zandschilderij, waarbij het ‘Onze Vader’ in het Oekraïens is gezongen. Dat was heel ontroerend. Sommige kerkgangers pinkten, net als wij, een traantje weg. Dan voel je heel sterk de verbondenheid.”

Beatrixschool

Beide kinderen gaan naar de Beatrixschool, waar ze vriendjes maken. “Dat helpt hen om hun trauma te verwerken. Ze hebben veertien dagen lang onafgebroken de bominslagen in de vlakbij gelegen Dombas-regio gehoord. . . De gemeente wil ze nu naar een school voor Oekraïense kinderen sturen, maar daar worden ze voortdurend met de oorlog geconfronteerd. Wij zien graag dat ze met kinderdinngen bezig zijn, ze zijn nog zo klein. . . De gemeente mag best wat meer in menselijke oplossingen denken, vind ik!”

“De gemeente mag best wat meer in menselijke oplossingen denken”

Schilderen

“We houden heel goed rekening met elkaar. De moeders hebben een eigen slaapkamer, terwijl op de overloop een bureau staat waar ze kunnen schilderen. Hun dankbaarheid uiten ze via symbolische schilderijen; die hangen inmiddels in De Veldhoek (waar ze bij de bingo waren), in de kerk en ook hier. We zijn niet rijk, maar hebben de ruimte en hebben gewoon ons hart opengezet.”

Inmiddels heeft ook Mia de Jong een Oekraïense moeder met twee kinderen in haar huis aan de Ree-erweg opgenomen.

Syrisch gezin gevlucht naar het veilige Harfsen

Vier maanden woont de Syrische Thaer Al Bahrawi nu aan de Sleedoorn en sinds half maart zijn ook zijn vrouw Shireen Srour en hun vier kinderen in Harfsen aangekomen. Het oorlogsgeweld verdreef hen uit hun dorp, vlak bij Damascus. Na de dood van zijn broer is Thaer gevlucht. Daarvoor betaalde hij zo'n 8000 euro aan mensensmokkelaars, geld dat hij moest lenen.

Thaer reist in 2019 via Turkije (waar hij 14 dagen heeft gelopen), Griekenland, Noord-Macedonië, Servië, Roemenië (waar hij is opgepakt), weer Servië, Kroatië, Oostenrijk en Duitsland naar Nederland. Waarom naar Nederland? “Ik hoorde dat Nederlanders heel aardig zijn”, zegt hij met behulp van Sanaa Al Said, die in Gorssel woont en tolkt, want de familie Albahrawi spreekt alleen Arabisch.

Barre tocht

Na zijn barre tocht verblijft hij eerst vijf dagen in het AZC in Ter Apel en vervolgens is hij naar Apeldoorn overgeplaatst. “Toen ik na ruim twee jaar een huis in Harfsen aangeboden kreeg, waar ook mijn vrouw en kinderen naar toe konden komen, was ik blij en heb ik direct toegestemd. Harfsen is een mooi dorp, maar het is jammer dat er geen winkels zijn waar we bijvoorbeeld kleren voor de kinderen, keukenspullen en Syrische voedingsmiddelen kunnen kopen. Ook voor een arts en tandarts moeten we elders naar toe en met de bus is dat lastig en duur.” Hij heeft inmiddels een fiets, maar “Deventer is best ver op de fiets”.

V.l.n.r. Mjahed, Qatr Alnada, Hamza, Abd Alrahman, Shireen Srour en Thaer Al Bahrawi.

Het echtpaar is statushouder, heeft een BSN-nummer en gaat naar een inburgeringscursus. De oudste kinderen krijgen in Lochem les in een taalschakelklas; als ze het Nederlands machtig zijn gaan ze naar de Beatrixschool.

Taekwondo

Kennismaken met de dorpsbewoners blijkt lastig vanwege het taalprobleem. Buren kwamen wel met bloemen en Thaer heeft zijn speciale Syrische broodjes, die hij ook in de bakkerij in zijn woonplaats bakte, in de buurt uitgedeeld.

Op het moment van ons gesprek heeft hij de sportmogelijkheden in Harfsen nog niet ontdekt. Hij wil heel graag sporten, was in Syrië meer dan 20 jaar trainer in taekwondo (een vechtsport met de nadruk op zelfverdediging) voor kinderen en volwassenen. “Dat zou ik hier weer willen doen. Mijn vrouw en kinderen heb ik ook taekwondo-les gegeven.” Daarnaast gaf hij in zijn dorp afslankcursussen en zijn vrouw gaf thuis bijles aan basisschoolleerlingen en oefende lesstof met middelbare scholieren.

Bombardement

Over de situatie in Syrië vertelt hij liever niet. Te heftig wat daar allemaal is gebeurd. “We hebben heel erge dingen gezien.” Als er vliegtuigen overkomen – de luchtmacht oefent momenteel extra vanwege de oorlog in Oekraïne – herbeleven ze de angst voor een bombardement.

Het gezin wordt begeleid door Carel Gouwenberg, vrijwilliger Vluchtelingenwerk, uit Laren, die o.a. contact heeft met de Stichting Leergeld en de gemeente, die er onder meer voor zorgen dat de kinderen vervoerd hebben naar de taalschakelklas.

Shireen glimlacht: “De kinderen zijn hier weer blij, voelen zich veilig, maar ze moeten wel wennen en missen natuurlijk hun vriendjes.”

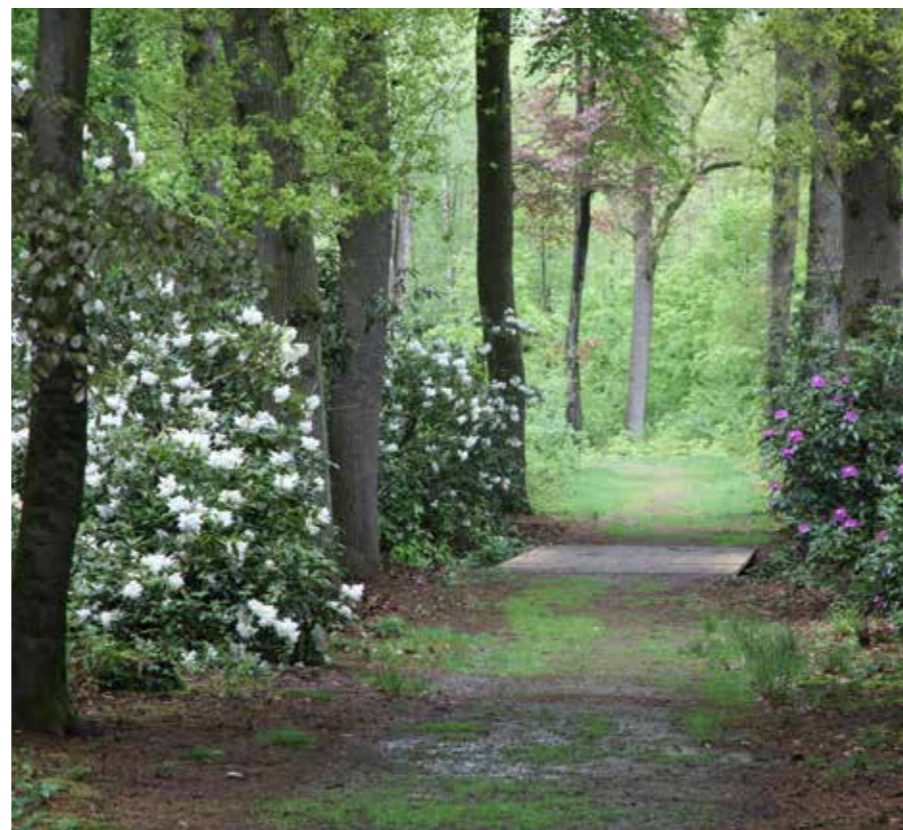
Landgoed Dorth, cultuurhistorisch lustoord

Een van de mooiste wandelgebieden in onze regio is het 97 hectare grote landgoed Dorth, dat in 1986 eigendom werd van Vereniging Natuurmonumenten. De historie gaat eeuwen terug: al in het begin van de zeventiende eeuw is een begin gemaakt met de aanleg van het park, dat voortdurend is uitgebreid en aangepast, maar waarvan de oorspronkelijke contouren nog deels aanwezig zijn.

Halverwege de 19de eeuw heeft Laurens Kleyn, de toenmalige eigenaar, die een fortuin verdiende als administrateur op koffieplantage Groeneveld in West-Indië, het landgoed ingrijpend vernieuwd in de voor die tijd kenmerkende landschapsstijl. Het drassige gebied kreeg enkele heuvels, op een ervan kwam een theekoepeltje en ook werden er vijvers met eilandjes aangelegd. Enkele classicistische elementen uit de voorgaande periode bleven daarbij behouden, zoals de boomsingels en de zichtlijnen vanaf Huis Dorth. Kleyn gaf ook opdracht tot het onderhoud van bruggen en wegen en eveneens heeft hij de zandweg tussen Bathmen en Gorssel begrint.

Rabatten

De wijze van ontginning van het moerassige gebied is goed te zien aan het systeem van rabatten, langwerpige ophogingen die zijn ontstaan door het uitgraven van de ertussen liggende greppels. Op de droge stroken grond zijn destijds al bomen gepland. Dat rabattensysteem is uniek, maar er is meer wat het landgoed zo bijzonder en aantrekkelijk maakt: de afwisseling van bouw- en weiland, struweelhagen en bossen vol imposante loof- en naaldbomen en statige lanen en slingerende paden. Verder is er een veelheid aan vijvers, beken en poelen, waarin de lucht wordt weerspiegeld. En hier en daar rijst een aangelegd heuveltje op dat een weids uitzicht biedt.

In het voorjaar bloeien de rododendrons uitbundig.

Rijke flora en fauna

Door die variatie is er een rijke flora en fauna. Onder meer voelen reeën, vleermuizen, dassen, talrijke vogelsoorten, vlinders, libellen, kikkers en kamsalamanders zich hier thuis. In het voorjaar is er een weelde aan bloeiende stinzenplanten, waaronder lelietjes-der-dalen, bosanemonen, boshyacinten, krokussen, sneeuwkllokjes en dalkruid. Dan tooien ook de rododendrons zich met een zee van witte, paarse en roze bloemen. Wat later in het seizoen zijn er vrouwenmantel, koekoeksbloem, waterranonkel, ereprijs, salomonszegel, bosviooltje en adderwortel te ontdekken. Zelfs kun je zeldzame orchideeën op landgoed Dorth vinden. In de herfst komen vele soorten paddenstoelen de grond uit, waaronder de inktzwam en de zeldzame inktviszwam, de tonderzwam en de vliegenzwam (die rode paddenstoel met witte stippen waarop, volgens het kinderliedje, kabouter Spillebeen heen en weer zat te wippen).

Uitdaging

Gewoonlijk is landgoed Dorth een oase van rust, maar tijdens de coronapandemie zochten (te) veel recreanten er hun toevlucht; helaas lieten sommigen afval achter en hun loslopende honden verstoorden het leefgebied van de dieren.

Dit unieke 'waterlandgoed' heeft de officiële status van een Rijksmonument. Een grote bedreiging is de lage grondwaterspiegel, dus verdroging. Voor Natuurmonumenten, het waterschap en de gemeente betekent het behoud en herstel van de structuur van het landschapspark, dat van grote cultuurhistorische waarde is, dan ook een fikse uitdaging!

Lekker struinen in de moestuin van Hanna van Oostrum

“Je eigen groente telen zonder chemische bestrijdingsmiddelen, maar met behulp van de natuur zelf. Ik word daar heel blij van.” Hanna van Oostrum noemt haar moestuin een 'plek van overvloed', met een rijk bodemleven en een grote biodiversiteit.

Het is vroeg in het voorjaar. Voorzichtig steken de eerste planten hun groen boven de grond. Vlinders darterlen in het rond en in het bos is een specht bezig. Een voorbijganger met aangelijnde hond komt een praatje maken. Een vredige plek.

Sociale functie

In mei 2018 verhuisde Hanna van Lexmond naar plan Heideveld. Het huis, dat ze met haar man en twee kinderen (de derde studeert in Den Haag) bewoont is goed geïsoleerd, heeft zonnepanelen en een warmtepomp. En koken doet ze elektrisch. Haar gezin heeft, kortom, oog voor het milieu. Datzelfde jaar kocht ze een stukje agrarische grond van 3700 vierkante meter aan de Heideweg, waar ze haar tuinderij is gestart met groenten, fruit- en notenbomen en bloemen, haar struintuin. "Mensen komen hier kijken, even gezellig kletsen, producten oogsten en meehelpen met poten en wieden.

Ik heb fijne hulp van een clubje vrijwilligers. De tuin heeft dus ook een sociale functie."

“...plaaagdieren bestrijden door hun natuurlijke vijanden.”

No-Dig

Haar groenten mag ze niet biologisch noemen, want ze heeft geen Skal-certificering. "Daar moet je veel voor registreren en er zijn kosten aan verbonden. Ik doe echter wel alles volgens die regels en gebruik geen chemische bestrijdingsmiddelen." Bij de permacultuur-opleiding in Zutphen heeft ze geleerd om met de natuur mee te werken en niet er tegenin. Andere cursussen volgden, waaronder die over de nodig methode. "Ik spit de grond niet om, maar breng in het voorjaar een dikke laag compost aan waarin ik mijn zaaigoed poot. Dat zaaigoed komt overigens uit de kas in mijn achtertuin. In die compost zitten wormen, microben en insecten, waardoor er een vitaal en rijk bodemleven ontstaat.

Zo blijven mijn groenteplanten zo gezond mogelijk. Daarbij helpt het ook dat ik overal planten zet die roofinsecten aantrekken, zodat plaagdieren worden bestreden door hun natuurlijke vijanden."

Schuilhuisje

Wat teelt ze zoal? "Dat is heel divers. Bijvoorbeeld uien, bietjes, paarse broccoli, pastinaak, sla, venkel, aardbeien, kruiden en plukbloemen. Via mijn wekelijkse nieuwsbrief meld ik welke producten geoogst kunnen worden. In het seizoen - van mei tot 1 december - ben ik op woensdag- en vrijdagochtend aanwezig in de tuin. Van woensdag t/m zondag kunnen mensen zelf oogsten en achteraf afrekenen." Plannen heeft ze genoeg. "Ik wil hier graag een schuilhuisje plaatsen met een weegschaal. En compostbakken neerzetten en een bijenkast. Daar wil de gemeente helaas niet aan meewerken op dit moment. . . Verder komen aan de voorkant meer bloembedden en achteraan een voedselbosrand om extra bijen aan te trekken. Ook wil ik dingen gaan organiseren voor mensen uit het dorp. . ."

Hoe bevalt het haar in Harfsen? "Geweldig! Niet alleen de omgeving, maar ook de mensen. Ik heb vanaf dag één gedacht: wat is het hier heeeeerlijk."

Hanna van Oostrum in haar struintuin.

“Een buitenterras bij Hoeflo, wat zou dat mooi zijn”

Ans Lensink heeft het stokje van Wim Wichers overgenomen als voorzitter van de Stichting Hoeflo Exploitatie. “Ik ben vroegged gepensioneerd, heb tijd en wil graag iets bijdragen aan de gemeenschap hier. Hoeflo is een prachtige plek om te sporten, te vergaderen, voor allerlei vormen van cultuur en gewoon om elkaar in een gezellige sfeer te ontmoeten.”

Ans Lensink.

“Ik hou van organiseren, coördineren en vooral van mensen. In mijn werk als manager zorg bij de Zorggroep St. Maarten, waar ik 38 jaar heb gewerkt, kwam ik steeds verder van de mensen af te staan. Dat leidde tot een burn-out. Vervolgens kwam corona, dus op afstand werken. Toen ik afgelopen september in Oostenrijk wandelde zei ik tegen Joop, mijn man, dat ik niet meer gelukkig werd van mijn werk. Ik had een geweldige werkgever, kon er veel opleidingen volgen, maar moest nu een keuze maken.”

Fincanueel gezond

Ans loopt al enkele maanden mee om te ontdekken wie wat doet in Hoeflo en heeft gesprekken gehouden met zoveel mogelijk medewerkers en vrijwilligers om een inschatting te maken waar ze iets kan bijdragen.

“Belangrijk is dat we financieel gezond blijven; zonder de grote groep vrijwilligers zou de exploitatie echt onmogelijk zijn. Verder moet het gebouw natuurlijk representatief en uitnodigend blijven. We willen goed luisteren naar de wensen van de mensen in Harfsen en Kring van Dorth en daar zoveel mogelijk invulling aan geven. Hoeflo is een ontmoetingsplek voor jong en oud en we willen graag dat iedereen zich er thuis voelt. Zo dragen we bij aan de leefbaarheid hier en versterken we de sociale en culturele samenhang.”

Vrijwilligers

De afgelopen jaren waren door de pandemie moeilijk voor Hoeflo. “De mensen zijn nog steeds voorzichtig, maar langzamerhand begint alles weer op te starten, gelukkig. Talloze activiteiten worden door vrijwilligerscommissies georganiseerd, zoals filmvertoningen, de ‘kwisavonden’ en het Muziekcafé.

Sinds kort sturen we een nieuwsbrief rond waarin de activiteiten worden vermeld. Verder repeteren de muziekverenigingen hier, wordt er gesport, komen mensen bridgen, sjoelen en biljarten en dan is er het gezellige Hoeflo café”, zo somt ze op. Overdag zijn er dan nog de Buiten Schoolse Opvang ‘Graaf Jantje’ en de gymlessen voor de basisschoolleerlingen in de sporthal.”

Droomwens

Wim Wichers blijft voorzitter van de Stichting Hoeflo Vastgoed en met hem heeft ze veel contact. “Er zit overlap in beide functies, dus stappen we af en toe samen naar bijvoorbeeld de gemeente. Ik ben al zeven jaar bestuurslid van Gemeentebesturen, dus ken daar wel een beetje de weg.” Door haar taken wil ze mensen ontmoeten en met hen samenwerken om ervoor te zorgen dat Hoeflo een blakend middelpunt van het dorp is. “Daar heb ik ongelofelijk veel zin in!”

Een droomwens van haar is om in de zomermaanden een buitenterras voor fietsers en wandelaars te openen en hen koffie, thee en appeltaart aan te bieden. “En dan bij Buitenlust een bord plaatsen die naar het Hoeflo-terras verwijst. Wat zou dat mooi zijn!”

Het Harfsen van ...

Bert Strookappe

Wonen, openbaar vervoer en energietransitie

Op maandagavond 23 mei wordt in Hoeflo de Algemene Ledenvergadering van Plaatselijk Belang Harfsen-Kring van Dorth (PB) gehouden. Na het officiële gedeelte voor leden zijn alle dorpsbewoners welkom. Dan wordt namelijk uitgebreid ingegaan op de uitkomsten van de onlangs gehouden enquête. Over belangrijke, actuele ontwikkelingen, die de focus krijgen bij het updaten van het Dorpsplan 2016-2026, kan iedereen die avond meepraten, terwijl ook externe deskundigen hun visie erop geven.

Nieuwbouwlocaties

Op het gebied van wonen blijkt uit de enquête, die 382x is ingevuld, nog eens overduidelijk dat er grote behoefte is aan betaalbare (starters)woningen. Maar liefst 270 respondenten vinden dat er te weinig van deze woningen in Harfsen (gepland) zijn. Gemakkelijk zijn die niet te realiseren vanwege de snel stijgende bouwprijzen, maar er zijn mogelijkheden. Voor nieuwbouw heeft de gemeente voorlopige locaties op het oog, maar daarover kunnen inwoners meepraten. Waar is de gewenste nieuwbouw mogelijk en waar niet?

Praat mee over het Dorpsplan op 23 mei in Hoeflo

Openbaar vervoer

Volstrekt onverwacht, voor de aanliggende dorpen en voor de gemeente, is in december buslijn 56 opgeheven. Goed openbaar vervoer is essentieel voor de leefbaarheid van het dorp. PB blijft zich, samen met Laren, krachtig inzetten om weer een goede busverbinding met Deventer en Lochem te krijgen. Ook de gemeente bepleit dat richting de provincie en busmaatschappij Arriva. Uit de enquête kwam naar voren dat de reisduur per openbaar vervoer langer is geworden, de kosten hoger, men vaker moet overstappen en dat er in het weekend en 's avonds grote belemmeringen zijn om ergens naar toe te gaan.

Energietransitie

Liever dan windmolens en zonneparken zien de respondenten zonnepanelen op daken van huizen, bedrijven en schuren. PB is daar eveneens voorstander van. Er valt ook veel duurzaamheidswinst te behalen door woningen goed te isoleren en kieren te dichten. De betaalbaarheid van maatregelen, die echt zoden aan de dijk zetten, is voor veel inwoners een dilemma.

In Harfsen zijn enkele Oekraïense vluchtelingen - moeders en kinderen - gastvrij door particulieren ontvangen. Plaatselijk Belang Harfsen-Kring van Dorth coördineert de ruimhartig door inwoners aangeboden hulp (goederen, geld, diensten), zodat die op de juiste plek belanden. U kunt ondersteuning aanvragen en aanbiedingen melden via oekraine@plaatselijkbelangharfsen.nl

Subsidie, maar ook bijvoorbeeld collectieve inkoop van duurzame energievoorzieningen kan de kosten drukken, evenals het gebruikmaken van overtollige, duurzaam opgewekte energie bij de burens.

Recreatie en toerisme

Rust en ruimte met veilige, goed onderhouden fiets- en wandelroutes in en rondom Harfsen en Kring van Dorth worden vaak genoemd als belangrijke toeristentrekker voor onze groene omgeving. Daarbij is ook een aantrekkelijke, groene dorpskern met terrasjes, een ijskar, een lunchgelegenheid e.d. een grote wens van tal van inwoners.

Voorzieningen

Het behoud en liever nog de uitbreiding van het aantal voorzieningen in de dorpskern wordt ook door veel inwoners genoemd. De supermarkt moet blijven, evenals de sportvoorzieningen en graag zou men meer horeca zien. Helemaal fijn zouden een drogist, apotheek en een huisartsenpost zijn in het centrum van het dorp.

Stoelyoga en fitness voor senioren bij Ontmoetingsplek de Veldhoek

Contacten leggen, aandacht voor elkaar hebben en langer plezierig leven in het dorp. Dat was en is de filosofie achter de overgang van steunpunt naar Ontmoetingsplek de Veldhoek. Alle activiteiten die hier worden georganiseerd willen daaraan bijdragen. Van lezingen en muziek tot biljarten, sjoelen en bingo. En ook bijvoorbeeld de boekenclub en de gezellige inloop op dinsdagmiddagen.

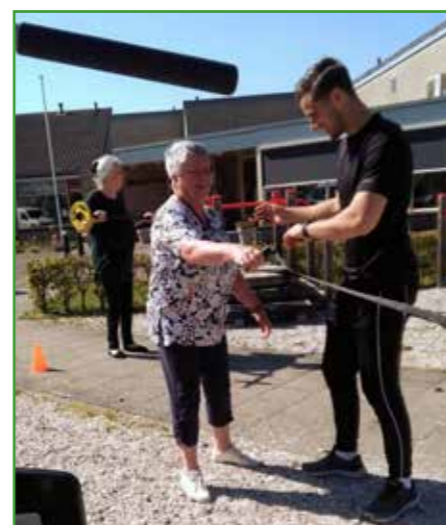
Sinds vorige maand is er elke woensdagmiddag stoelyoga binnen, en seniorenfitness in de buitenlucht door deskundige Harfsense instructeurs. Zo geeft Nicole Halfman stoelyogales tussen 14 en 15 uur aan maximaal tien 65-plussers.

Bij de oefeningen staan balans, ontspanning en de juiste ademhaling centraal.

Onder leiding van Robin Uenk is er vanaf 15.15 uur drie kwartier fitness voor een kleine groep senioren in de beweegtuin. Iedereen weet inmiddels wel dat bewegen goed is voor lichaam en geest. Bij deze lessen kan elke deelnemer m/v in zijn of haar eigen tempo en mogelijkheden aan de slag.

De kosten bedragen 3 euro per les en na afloop is er een gratis drankje naar keuze.

Aanmelden kan bij een vrijwilligster of via activiteiten@ontmoetingsplek-de-veldhoek.nl.

Manja Verbaan maakt roomijs en droomijs

Een ijsalon openen in Harfsen, bij De Winde of op het dorpsplein. Dat is de droom van Manja Verbaan, de vrouw achter Pastelle-ijs. "Wie wordt er nu niet blij van een ijsje eten? Iedereen toch!" Die gedachte was voor haar de aanzet voor het ontwikkelen van ambachtelijk gemaakt ijs, bereid met pure en zoveel mogelijk lokale ingrediënten. Inmiddels verkrijgbaar in heel veel smaken en soorten.

De geboren Haagse is opgeleid als chemisch analist en werkt als productontwikkelaar voor haarcosmeticamerken, eerst in Voorburg, toen een paar jaar in Wales en nu hier. We zitten in de eetkeuken, waar een groot AGA-fornuis in het oog springt. "Mijn passie is koken en dingen ontwikkelen, het maakt niet zoveel uit wat." Op de vraag waarom ze voor ijs heeft gekozen zegt ze: "Het leuke van ijs ontwikkelen en maken is het ambachtelijke proces, de creativiteit die je kunt inzetten om nieuwe smaken te creëren en omdat iedereen altijd blij wordt van ijs eten. Ik ben er zelf ook dol op."

Harfsense Modder

Al vanaf haar achtste is ze vegetariër. "Ik vind het zelig om beestjes te eten en ben heel bewust bezig met wat ik eet. Al mijn ijs is dan ook vrij van chemische kleur- en smaakstoffen; ik gebruik consequent biologische ingrediënten en vers fruit. Ik wil niets anders maken en verkopen. Duurzaam, lokaal en dierenwelzijn vind ik essentieel."

In 2019 is ze begonnen met ijs maken, na een opleiding bij het IJscentrum in Wageningen. Daar leerde ze de basisregels van het bereidingsproces en

de daarbij behorende hygiëne. "Dat is in mijn geval extra belangrijk omdat ik met verse, rauwe weidemelk werk. Die betrek ik van Hoeve 't Hulshof in Almen, waar de koeien vrij langs de Berkel grazen."

"Iedereen wordt altijd blij van ijs eten. Ik ben er zelf ook dol op."

Naast biologisch roomijs, glutenvrij sorbetijs en fruit op een stokje ontwikkelde ze vegan 'droomijs'. "Dat is 100 procent plantaardig, op basis van haveremelk, en lactose- en notenvrij. De vele smaken gaan in bekertjes, hoorntjes of Siciliaanse brioche broodjes." Vanille, hazelnoot/caramel en Harfsense modder, ijs met pure chocola en slagroom, blijken het populairst.

IJskar

Haar Pastelle-ijs bereidt Manja in de mosterdmakerij van Gerard en Janneke Zoetbrood aan de Braakhekkeweg. Het is o.a. bij De Winde en bij De Wever te koop. En met haar ijskar staat ze op het Harfsens Feest, maar ook in het openluchttheater in Lochem, op jaarmarkten en festivals.

"In de toekomst wil ik mijn veganijs (V-ice) op grotere schaal gaan produceren. In het supermarktschap vind je geen veganijs, dat qua smaak, romigheid en textuur vergelijkbaar is met de zuivelvariant. Ik vul dus een hiaat in."

Manja Verbaan met haar ijskar.

Naoberschap

Manja woont nu 26 jaar in het buitengebied van Harfsen. "Ik werd meteen verliefd op dit huis. Dat het pal naast de ijsbaan ligt gaf de doorslag. Inmiddels ben ik erg gehecht aan Harfsen en wil hier nooit meer weg. De mensen houden hier de naobersplicht hoog, wat ik heb gemerkt toen mijn man overleed. Heel ontroerend. Dat heb je niet in de stad."

Wat doet Ingrid Enderink in Noord-Duitsland?

Geboren in Harfsen, maar al 12 jaar woont Ingrid Schutte-Enderink met haar man Koen en inmiddels drie kinderen (van 1, 2 en 4 jaar) in het Duitse Moorweg, een klein plaatsje in het noorden van Duitsland. Daar runnen ze een varkensbedrijf. “We waren allebei destijds nog erg jong, 22 en 23; voor ons was het financieel niet haalbaar om een boerderij in Nederland te kopen”, zegt ze.

Hoe ben je in Duitsland beland?

“Koen heeft de Hoge Landbouwschool gedaan en wilde altijd al graag boer worden. Via zijn werk had hij een paar Duitse klanten en is toen in Duitsland gaan kijken wat de mogelijkheden waren. Zo ontdekten we deze boerderij en daarna ging het snel. Inmiddels zijn we hier helemaal ingeburgerd. We wonen op 2,5 uur rijden van mijn familie in Harfsen en Loo. Je kunt dus op één dag heen en weer rijden. Dat vind ik belangrijk; anders weet ik niet of ik het wel had gedaan.”

“Wetgeving was voor ons geen reden om over de grens te kijken”

Hoe groot is jullie bedrijf?

“We hebben 300 zeugen en de bijbehorende biggen. Ook hebben we nog twee buurtbedrijven gepacht, waar onze vleesvarkens liggen. Verder bewerken we in totaal circa 200 hectare grond, waarop mais, koolzaad en verschillende graansoorten groeien. Het werk doen we samen met twee vaste medewerkers en nog losse hulp.”

COLOFON

4e jaargang – nr. 2-2022

De Uitkijk verschijnt 4x per jaar en is een onafhankelijke, periodieke uitgave van:

- * Vereniging Plaatselijk Belang Harfsen – Kring van Dorth (www.plaatselijkbelangharfsen.nl);
- Stichting Dorpshuus Hoeflo (www.hoeflo.nl);
- Stichting Ontmoetingsplek de Veldhoek Harfsen (www.ontmoetingsplek-de-veldhoek.nl);
- Protestantse Gemeente Harfsen (www.harfsen.nl/kerk);
- Ondernemersvereniging Harfsen (www.harfsen.nl/ondernemers)

Deze vijf non-profit organisaties in Harfsen en Kring van Dorth zetten zich, elk op hun terrein, in voor de leefbaarheid van dorp en buurtschap en voor het versterken van de saamhorigheid.

Redactiecommissie: Jan Los, Nel Oolman, Aldi Preuter, Ans Lensink en Jannie Besselink

Interviews en teksten: Ellis Frans-Kapma / Column: Roy Heethaar
Fotografie: Wim Wichers / Vormgeving: Jannie Besselink

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of digitaal, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Suggesties en opmerkingen zijn welkom via redactiedeutijk@gmail.com

Ingrid, Koen en hun drie kinderen.

Is boeren daar anders dan hier vanwege milieu-regels e.d.?

“Gemiddeld zal het niet veel uitmaken. Het dierwelzijn wordt naar onze inschatting intensiever gecontroleerd in Duitsland, maar wetgeving was voor ons geen reden om over de grens te kijken. Omdat het hier dunner bevolkt is, is er meer grond beschikbaar om te kopen of te pachten.”

Spreken jullie Nederlands of Duits met de kinderen?

“Thuis praten we Nederlands. Onze oudste twee gaan inmiddels naar de Kindergarten en vooral Nina spreekt al goed Duits. Koen en ik praten Duits met een Nederlands accent; ik verwacht dat onze kinderen accentloos Duits gaan praten en Nederlands met een Duits accent. . .”

Wat is er fijn en minder fijn aan wonen in Duitsland?

We hebben het echt naar onze zin hier en hebben een fijne groep mensen om ons heen. Toch blijft het anders dan met familie of vrienden met wie je bent opgegroeid. Verder vind ik het nog altijd jammer dat ik de Malletband heb moeten opgeven. Over het algemeen heeft Duitsland alles goed op orde; de zorgverlening is hier bijvoorbeeld heel goed geregeld. Wel zijn Duitsers formeler en vinden status en hiërarchie erg belangrijk. Hier zeggen ze vaak dat Nederlanders zo open en spontaan zijn. Wat mij betreft kunnen Duitsers in dat opzicht nog wel iets leren van Nederlanders.”